

FEUILLETON.

E. STARK.

Een dezer dagen ontving ik als bibliothecaris der Maatschappij twee boeken, getiteld: »Op de Zuiderzee« en »Uit Indië, Egypte en het heilige land«. Voorwaar een paar titels, die er niet erg tandheelkundig uitzien. Het bleek een geschenk te zijn van den schrijver, den heer E. Stark, ter gelegenheid van zijn 70ten verjaardag. Waar de Maatschappij uit een historisch oogpunt zooveel mogelijk tracht te verzamelen wat op de tandheelkunst en de beoefenaren daarvan betrekking heeft, waren deze beide boeken, geschreven door een tandheelkundige, mij zeer welkom. In Blaricum zijnde, ging ik den heer Stark er persoonlijk voor bedanken.

Wie nu meent onze collega te zullen aantreffen op een der fraaie grondbezittingen, die hij zijn eigendom mag noemen, vergist zich zeer. In een van buiten in niets van de andere zich onderscheidende boerderij heeft de heer Stark zich geïnstalleerd en aardig is het bij te wonen, hoe zoowel de meest bekende menschen uit Nederland en verschillende buitenlanders, evenals het eenvoudige Blaricumsche boertje hier in en uitgaan, en ieder er zich op zijn gemak gevoelt door de aardige wijze waarop de bewoner met zijn gasten omspringt, nu eens pratende over boerekool en varkens, om plotseling met een ander over een diep filosofisch onderwerp verder te gaan, daarna de kinderen van het gezelschap vermakende door geestige plaatjes voor ze te teekenen, om vervolgens zijne overige gasten wat met pianospel bezig te houden of over zijn reizen naar Italië, Frankrijk, Zwitserland, Indië, Amerika, Egypte etc., alles aan de hand van zelf gemaakte photo's en schetsen, te vertellen. Binnen enkele oogenblikken krijgt

men een inzicht in de veelzijdigheid van dezen boerderijbewoner.

Het was dan ook niet moeilijk den heer Stark aan het praten te krijgen.

Ik ben geboren in Rhenen, waar mijn vader apotheker was, op 15 Aug. 1849, begon hij. Ook ik studeerde eerst in de pharmacie en werd apotheker in 1871 om in 1873 apotheker aan de hoogeschool te Leiden te worden, waar ik belast werd met het onderwijs in de praktische artseneerbereidkunde voor de doctorandi in de geneeskunde en de semiartsen.

Mij aangetrokken voelende tot de tandheelkunde deed ik, toen in 1876 de wet op de tandheelkunde werd aangenomen, nog hetzelfde jaar examen, gelijk met den heer Picnot, en ik moet er direct bijvoegen, dat wij beiden werden afgewezen, want ik wist alleen theoretisch iets van de tandheelkunde af en de heer Picnot was alleen practisch onderlegd, hetgeen de voorzitter der examencommissie deed opmerken, dat, als hij beide heeren aan elkkaar kon plakken en ze dan midden door kon snijden, hij twee zeer bruikbare tandheelkundigen zou hebben, maar zooals het nu was, moesten de heeren nog maar eens terugkomen.

Dankbaar herinner ik mij nog hoe Dr. Becht uit den Haag mij toen op uitgetrokken tanden leerde vullingen maken. Ik moest dus practisch aan het werk en een advertentie in het Leidsche dagblad met het bericht, dat ik patiënten gratis tandheelkundig zou behandelen, had het gevolg, dat ik materiaal in overvloed kreeg en ik mij in het vullen en extraheeren oefenen kon. Ik was intusschen nog steeds apotheker in Leiden, maar werd hier verjaagd door hevige malariaaanvallen. Ik kreeg een jaar ziekteverlof en ging naar Amsterdam, waar ik onder behandeling kwam van Dr. Roelof Hart (de man waarnaar de Roelof Hartstraat genoemd is). Deze had als apotheekhoudend geneesheer een groote apotheek in Nieuwer-Amstel, welke ik van hem overnam, na te Leiden te hebben bedankt.

Voor mijn genoegen oefende ik toen gratis de tandheelkunde uit voor de bewoners der vele zijstraten en paden der Amsteldijk, die weldra zoo mijn naam door de stad verspreidden, dat ik spoedig een zeer groote particuliere praktijk kreeg en de apotheek geheel verliet.

Ik ben destijds ook nog voorzitter van de tandmeestersvereeniging geweest, juist in het jaar, dat wij gezamenlijk vergaderden met onze Engelsche bureu. Van dien tijd dateert o.a. mijn vriendschap met Sidney Spokes.

Toen ik mij geheel aan de tandheelkunde gaf, praktiseerde ik in den beginne ook nog in Haarlem, maar had het weldra zoo druk, dat ik dat niet langer vol kon houden, maar iets goeds bleef er nog van over, namelijk een vrije dag. Ik had dan gelegenheid om wat tijd aan mijne liefhebberijen te besteden zooals schilderen en etsen. Etsen deed ik destijds veel en de Koning van Italië onder anderen heeft enkele van mijne etsen gekocht.

Ook de theosofie had mijne belangstelling en op aandrigen van den bekenden Amerikaanschen theosoof, kolonel Olcott, schreef ik toen het boekje, hetwelk ik U nu zond: »Op de Zuiderzee«. Het was het eerste boekje over theosofie in het Nederlandsch.

Verder over tandheelkunde pratende, vertelde de heer Stark met hoeveel ingenomenheid hij de aanstelling van militaire tandartsen had gezien, want ook dit had eens zijne bijzondere belangstelling.

Het was een jaar na den opstand in Lombok, ging hij voort, dat ik in mijn praktijk een jong officier kreeg, op wiens borst de militaire Willemsorde prijkte, verworven in de Lombok-expeditie, waar hij als eerste de benting binnendrong en zich tegenover een groote overmacht lang staande hield. Met zijn gebit was het zoo gesteld, dat een belangrijke behandeling noodzakelijk was. De betreffende officier vroeg te voren een opgaaf der onkosten, aangezien het traktement nu juist niet ruim was. Dit maakte mij woedend, zeide de heer Stark, dat iemand, die zooveel voor zijn

vaderland gedaan had, nog niet eens in staat was, zonder bedenken ieder noodige tandheelkundige behandeling deelachtig te kunnen worden en het spreekt van zelve, dat ik zonder op den vraag in te gaan het mij een eer rekende, dezen kranigen officier te mogen helpen, maar tevens schreef ik direct naar de regeeringen van alle landen om informaties, aangaande hunne militair-tandheelkundige toestanden, en op het eerstkomende tandheelkundig congres, dat was toen te Kopenhagen, hield ik er een voordracht over, want de antwoorden, die ik van verschillende regeeringen kreeg, waren niet direct bemoedigend. Mijn rede had het gevolg dat er in verschillende landen propaganda gemaakt werd en in sommige landen met succes.

Mijn praktijk in Amsterdam is door mijn zoon overgenomen. Later heb ik met mijn oudste dochter een reis naar Indië gemaakt en ben in Semarang een praktijk begonnen, die ook later door een van mijn zoons is voortgezet. Na mijn terugkeer heb ik nog in den Haag gepractiseerd en ook daar is een zoon mij opgevolgd, maar nu kan ik mij geheel aan de kunst geven. Hierbij op de wanden wijzende, zeide de heer Stark: U ziet, ik werk er nog heel wat aan af en wil U ook wel een geheim verklappen. Hier in Blaricum is het n.l. treurig gesteld met de oudjes, die het arm hebben en niet direct tot een bepaald kerkgenootschap behooren. Voor deze arme menschen (de heer Stark noemde verschillende staaltjes op) ga ik nu een tehuis trachten te stichten. De basis daarvan wil ik leggen door op mijn 70sten verjaardag een tentoonstelling van mijn schilderijen en etsen te houden, die geruimen tijd open zal zijn. Alles wat ik verkoop en ik hoop dus maar dat het veel is, is geheel ten bate van de stichting voor die arme oudjes.

Na hem veel succes te hebben toegewenscht, moest ik afscheid nemen. Moge dezen 70-jarigen collega nog vele gelukkige jaren toebedeeld worden.